

вихованні студентів : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання фізичного виховання спорту та здоров'я студентської молоді», 15–17 черв. 2011 р., Бердянськ. Бердянськ : БДПУ, 2011. С. 103–106.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-253-1-17>

ENSURING THE HEALTH AND DEVELOPMENT FUNCTION OF PHYSICAL EDUCATION OF PRESCHOOLERS

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЗДОРОВЧОЇ ТА РОЗВИВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ФІЗИЧНОЇ ОСВІТИ ДОШКІЛЬНИКІВ

Kotiai N. I.

*Senior Teacher at the Department
of Physical Therapy, Occupational
Educational and Scientific Institute
of Health Care
The National University
of Water and Environmental
Engineering
Rivne, Ukraine*

Котяй Н. І.

*старший викладач кафедри
фізичної терапії, ерготерапії
Навчально-наукового інституту
охорони здоров'я
Національного університету
водного господарства
та природокористування
м. Рівне, Україна*

Вступ. Міцне здоров'я та повноцінний фізичний розвиток – запорука оптимальної готовності дітей п'яти років до навчання у школі.

Цілком очевидною є пріоритетність освітянської ланки у становленні й розвитку нових суспільних відносин. Прогностичний аналіз тенденцій розвитку освіти, здійснений В. Андрущенко, В. Кременем, Д. Табачником, Д. Чернилевським, свідчить, що в ХХІ столітті жодна держава не буде в змозі забезпечити достатньою мірою перспективи власного суспільного розвитку, якщо не ставитиме систему освіти в ранг інституту майбутнього.

Галузь освіти є однією зі складових загальнолюдських цінностей, тож для забезпечення її високої якості відбувається процес реформування. До основних стратегічних завдань реформування освіти в нашій країні належить розбудова національної системи освіти,

формування освіченої, творчої особистості, гуманізація й демократизація освіти, пріоритетність розвитку особистості, формування суспільних і духовних цінностей, зміни концептуальних, структурних та організаційних засад, ступенева система освіти (А. Погрібний, А. Алексюк, О. Вишневський, В. Майборода, М. Стельмахович, П. Кононенко).

Зрозуміло, що зміни пріоритетних напрямків в освіті не можуть стояти осторонь дошкільного дитинства, і тому реалії сьогодення спонукають науковців і практичних працівників до творчого переосмислення цілей, структури й змісту, науково обґрунтованої організації дошкільної освіти, видів контролю й оцінки результатів освітньої діяльності. Саме тому в основному державному освітньому документі, яким є Базовий компонент дошкільної освіти, розглядаються основні концептуальні засади найважливішої освітнянської ланки для становлення особистості.

Супроводжується цей процес зміною світоглядних позицій, переорієнтацією цінностей, що потребують кропіткого переосмислення та впровадження фундаментальних методологічних підходів у навчально-виховний процес. Актуальність змін у дошкільній освіті посилює вступ дітей шести років до першого класу. Усе це є реальністю сьогодення, незалежно від нашого ставлення та оцінки тих змін, що відбуваються. Шестирічки, які вже сьогодні йдуть до школи, змінюють власну соціальну позицію, і тому питання готовності дитини до наступних змін має стати одним з провідних напрямків роботи з дітьми старшого дошкільного віку (п'ятирічками) в ДНЗ.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати роль оздоровчої та розвивальної функції фізичної освіти дошкільників.

Завдання дослідження:

– Розглянути основні складові фізичної готовності дошкільників до навчання в школі.

– Визначити основні форми роботи з фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Результати дослідження. Закономірно, що на цьому етапі перед педагогами дошкільної ланки постає й проблема наступності. Наступність перших ступенів освіти слід розглядати не лише як узгодженість програм навчання та виховання, а й як зв'язок і перспективність кожного компонента освіти, що забезпечує ефективний розвиток дитини, а саме: цілей, завдань, змісту, засобів, методів і форм організації. Закон України «Про дошкільну освіту», у якому зазначено, що дошкільний вік є базовим етапом фізичного,

психологічного й соціального становлення особистості дитини, засвідчує вагомість і пріоритетність фізичного виховання саме в дошкільному віці. У контексті наступності необхідно чітко усвідомити, що основна спрямованість фізичного виховання має бути спрямована не на підготовку до школи, а на забезпечення оздоровчої та розвивальної функції фізичної освіти дошкільників, у процесі реалізації яких і забезпечуватиметься їхня фізична готовність до навчання в школі.

Тому проблема фізичної готовності до школи мусить ґрунтуватися не лише на основі оцінки рухового досвіду дітей, розвитку фізичних якостей, а передусім на ефективності зміцнення їхнього здоров'я, забезпечення високого рівня працездатності, витривалості та низької втомлюваності. Цьому слугує розмаїття форм роботи з фізичного виховання дітей дошкільного віку: заняття з фізичної культури; фізкультурно-оздоровчі заходи (ранкова гімнастика, гімнастика після денного сну з елементами корекції, малі форми активного відпочинку, фізкультхвилинки та фізкультпаузи); різні форми організації рухової активності в повсякденні (заняття фізичними вправами на прогулянках, фізкультурні свята й розваги, дитячий туризм, рухливі ігри, самостійна рухова діяльність, дні й тижні здоров'я, індивідуальна робота з фізичного виховання) за умови систематичності їх проведення.

До мотивів активізації рухової діяльності дітей належать:

- Вроджена потреба у руховій діяльності;
- Інтерес до цікавого та доступного для них змісту;
- Інтерес о всього таємничого, нового: це може бути нова вправа, цікаві засоби, казковий сюжет, нове обладнання;
- Прагнення наслідувати дії однолітків і дорослих;
- Бажання досягти позитивних результатів;
- Можливість самоствердитися в тому, що найкраще виходить (самореалізація).

Актуалізації знань дітей, умінь та навичок, особистісних досягнень у сфері рухового досвіду сприятиме й залучення їх до планування та моделювання рухових завдань на прогулянці, під час пішого переходу, варіантів виконання рухливих завдань. Більшої самостійності діти потребують і під час організації рухливих ігор: можливість самостійно організувати знайомі ігри, розподіляти ролі, продумувати й ускладнювати їхні правила.

Варто пам'ятати, що ігрова творчість у рухливих іграх розвивається нерівномірно. Індивідуальні особливості дітей зумовлюють різний рівень творчості залежно від змісту гри, її сюжету, власної ролі, взаємин з іншими учасниками гри.

Висновки. Зацікавленість дітей фізичними вправами, зокрема рухливими іграми, творчості самостійні знахідки посилюють мотивацію до їхньої активної участі в руховій діяльності.

Загальновідомо, що діти з послабленим здоров'ям швидше втомлюються, а отже, менш ефективно сприймають і запам'ятовують навчальний матеріал. Тому формування фізичного здоров'я особистості, забезпечення повноцінного фізичного розвитку, формування міцних, пластичних рухових навичок і розвиток фізичних якостей створює передумови для швидкої адаптації кожної дитини до навчання в школі, успішного оволодіння змістом початково освіти. Здорову дитину легше виховувати і навчати, вона швидше оволодіває необхідними вміннями та навичками, краще пристосовується до змін навколишніх умов. Фізично добре розвинена дитина успішніше нагромаджує життєвий досвід.

Література:

1. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами : зб. наук. праць / гол. ред. П. М. Таланчук та ін. К. : Університет «Україна». 2009. № 6(8). 484 с.
2. Барнінець О. В. Використання ігор на уроках історії у 7–8 класах / вступна стаття К. О. Бахова. Х. : Вид. група «Основа», 2011. 141 с.
3. Батьки – партнери вчителів. Матеріали надано Всеукраїнським фондом «Крок за Кроком». *Шкільний світ*. № 15. 2008. С. 18–19.
4. Бондар В. Освіта дітей з особливими потребами : пошуки та перспективи [Електроний ресурс]: <http://surdopedagogika.com>
5. Брижатенко, О. Можливості імітаційно-дидактичної гри у формуванні пізнавальної активності. *Шлях освіти*. 2011. № 7. С. 37.
6. Будяк. Л. Реформування освітнього закладу як соціально-культурний чинник трансформації сільської громади. *Дефектологія*. 2009. № 2. С. 11–13.